

Posudek diplomové práce

Andrea Kaplanová: Čínský ekonomický vliv na africké státy a jejich hlasování v OSN

Andrea Kaplanová se ve své diplomové práci rozhodla věnovat jednomu z aspektů rostoucího čínského vlivu na africkém kontinentě. Jak roste ekonomický a finanční vliv ČLR v Africe, jde s tím také ruku v ruce bližší politická spolupráce. Autorka se rozhodla zkoumat, jak se ekonomické sblížení Číny a afrických států manifestuje v konvergenci hlasování těchto zemí ve Valném shromáždění OSN. Autorka sleduje zkoumaný jev mezi lety 2000 a 2018 a pomocí regresní analýzy se snaží zodpovědět, zda výrazný nárůst obchodní výměny, investic a půjček má také za následek konvergenci v určitých aspektech zahraničních politik dotčených států. To může být chápáno jako příspěvek do debaty ohledně mechanismů, které Čína používá pro rozšiřování svého vlivu v Africe, ale také například v Latinské Americe či jihovýchodní Asii.

Autorka nejprve krátce představuje svůj teoretický a metodologický rámec. Následně popisuje základní aspekty ekonomických vztahů mezi Čínou a Afrikou v historické perspektivě. Dále se v práci nachází krátký popis charakteristiky hlasování ve VS OSN. Nakonec nejdůležitější část práce, pátá kapitola, představuje autorčin regresní model hlasování, na kterém testuje navržené hypotézy. Práce nakonec dochází k závěru, že není možné potvrdit tezi, že by vzrůstající čínsko-africká ekonomická interakce měla za cíl automatický a důležitý nárůst spolupráce v oblasti zahraniční politiky. Naopak, jako zásadní (v tomto případě kontrolní) proměnnou se jeví v autorčině modelu politická podoba politického režimu, tj. konvergence v zahraniční politice je nejvíce závislá na (ne)kvalitě demokracie nebo přítomnosti autokracie.

Práce je psána poměrně čtivě, s malým množstvím gramatických či stylistických chyb. V práci je využita řada odborných publikací a jiných zdrojů, které tvoří dostatečnou pramennou základu pro dosažení cílů práce. K předkládané diplomové práci mám následující výtky:

- a) Statistický model, který práce používá, má z řady důvodů omezený potenciál. Hlavním důvodem se zdá být fakt, že hodnoty hlasování daného státu v souladu s Čínou ve VS OSN byly zprůměrovány za celé zkoumané období, což neumožnilo zachytit případnou cenou variaci v tomto časovém období. Dá se předpokládat, že hodnoty budou u řady vykazovat v čase proměnlivou tendenci, což by přineslo zásadní informace pro následující analýzu i testování zvolené hypotézy.

- b) Diskuse některých aspektů současných čínsko-afriických vztahů mohla být v práci hlubší, což se týká například případu čínských půjček africkým státům. V posledních letech se v politickém, laickém i akademickém diskurzu rozsáhle skloňuje téma zadluženosti (nejen) afrických států vůči Číně, čemuž rozliční aktéři přisuzují rozdílnou politickou důležitost. Tento jev je v práci ale analyzován nedostatečně. Dalším problematickým bodem práce je absence zahrnutí rozvojové pomoci, která by mohla být dobrým indikátorem „vřelosti“ vzájemných vztahů, protože jak víme z jiných regionů, má tendenci se soustředit do těch zemí, kde má Čína výrazné zájmy. To platí i přesto notorickou složitost získat adekvátní data v této oblasti, nicméně zdroje tohoto charakteru již byly v minulosti vypracovány.
- c) I když autorka rozebírá některé důvody, proč lze signifikantně vysvětlit konvergenci zahraničních politik afrických států a ČLR pomocí charakteru politického režimu, opět tomu není věnováno v práci příliš prostoru, přestože je toto téma v literatuře poměrně významně zastoupeno.
- d) Některé teoretické koncepty, které jsou rozebírány v teoretické části, nejsou nijak významněji v práci využity a jejich hypotetické předpoklady nejsou v analytické části dále probírány. To platí o konceptech neformálního vládnutí a kupování hlasů.

I přes výše zmíněné výhrady práce splňuje všechny základní požadavky kladené na diplomové práce. Je pouze škoda, že plně nenaplnila svůj potenciál, který by odpovídal sesbíraným datům a prostudované literatuře. Z těchto důvodů předkládanou diplomovou práci doporučuji k obhajobě.